

## **Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2022**

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan yr Is-adran Diwygio Cyllid Llywodraeth Leol ac fe'i cyflwynir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

### **Datganiad y Gweinidog**

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi barn deg a rhesymol am effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2022. Rwy'n fodlon bod y manteision yn cyfiawnhau'r costau tebygol.

**Rebecca Evans**  
**Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol**  
**7 Rhagfyr 2021**

## **RHAN 1: DISGRIFIAD**

### **1 Trosolwg**

- 1.1 Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CTRS) yw'r mecanwaith y mae awdurdodau lleol yn ei ddefnyddio i ddarparu cymorth i aelwydydd incwm isel i gyflawni eu hatebolrwydd i dalu'r dreth gyngor.
- 1.2 Mae'r offeryn statudol hwn yn gwneud diwygiadau i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 a Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 (y cyfeirir atynt ar y cyd yn y Memorandwm Esboniadol hwn fel 'Rheoliadau CTRS 2013'). Mae'n uwchraddio ffigurau penodol a ddefnyddir i gyfrifo hawl ymgeisydd i ostyngiad o dan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, a lefel y gostyngiad dilynol ac mae'n gwneud diwygiadau technegol a chanlyniadol penodol.

### **2 Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad**

- 2.1 Nid oes unrhyw faterion o ddiddordeb arbennig.

### **3 Y cefndir deddfwriaethol**

- 3.1 Mae Adran 10 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012 ac Atodlen 4 iddi wedi mewnosod adran 13A ac Atodlen 1B newydd yn Neddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (Deddf 1992). Roedd y darpariaethau hyn yn galluogi Gweinidogion Cymru i gyflwyno Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CTRS) yng Nghymru drwy reoliadau.
- 3.2 Gwneir yr offeryn statudol hwn yn unol â phwerau yn adran 13A o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ac Atodlen 1B iddi. Mae'r offeryn yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth y Senedd (y weithdrefn gadarnhaol ddrafft) yn rhinwedd adrannau 13A(4) ac (8) o Ddeddf 1992.

### **4 Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael**

- 4.1 Mae'r offeryn statudol hwn yn diwygio Rheoliadau CTRS 2013 i uwchraddio ffigurau penodol yn y Rheoliadau hynny a ddefnyddir i gyfrifo'r hawl i ostyngiad yn y dreth gyngor, a swm unrhyw ostyngiad a ddyfarnwyd i ymgeiswyr ym mlwyddyn ariannol 2022-23 i adlewyrchu cynnydd mewn costau byw. Mae hefyd yn gwneud mân newidiadau technegol, cyflwyniadol a chanlyniadol i Reoliadau CTRS 2013.

#### Y cefndir

- 4.2 Roedd Deddf Diwygio Lles 2012 yn cynnwys darpariaethau i ddiddymu Budd-dal y Dreth Gyngor o 31 Mawrth 2013. O 1 Ebrill 2013, cafodd y cyfrifoldeb am ddarparu cymorth ar gyfer y dreth gyngor ei drosglwyddo i awdurdodau lleol yn Lloegr. Cafodd cyllid sefydlog, a ostyngwyd 10% o'i gymharu â chostau

2012-13, ei drosglwyddo i Lywodraeth Cymru ac i Lywodraeth yr Alban i ganiatáu i'r Llywodraethau Datganoledig ddatblygu cynlluniau newydd.

- 4.3 Yn dilyn penderfyniad Llywodraeth y DU, ceisiodd Llywodraeth Cymru ddarpariaethau yn Neddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012 a ddiwygiodd Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (Deddf 1992), i roi pwerau gweithredol i Weinidogion Cymru i gyflwyno Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yng Nghymru drwy reoliadau.
- 4.4 Cymeradwywyd Rheoliadau CTRS 2013 gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 26 Tachwedd 2013.
- 4.5 Darparodd Llywodraeth Cymru £244m yn y Setliad Llywodraeth Leol ar gyfer CTRS yn 2013-14. Ariannwyd hyn yn rhannol drwy'r gyllideb sefydlog o £222m a drosglwyddwyd o Lywodraeth y DU. Rhoddodd Llywodraeth Cymru £22 miliwn ychwanegol i alluogi awdurdodau lleol i barhau i roi'r cymorth llawn y mae gan bob ymgeisydd cymwys yr hawl i'w gael. Mae Llywodraeth Cymru wedi parhau i ddarparu £244m o fewn y setliad llywodraeth leol bob blwyddyn ers hynny. Yn 2020-21 darparwyd £10.9m ychwanegol o gyllid grant i fynd i'r afael â'r cynnydd yn y llwyth achosion sy'n deillio o effaith Covid-19 ar waith ac incwm.

#### Rheoliadau CTRS 2013

- 4.6 Ochr yn ochr â'r darpariaethau yn Neddf 1992, mae Rheoliadau CTRS 2013 yn rheoli gweithrediad CTRS yng Nghymru. Roedd y rheoliadau hyn wedi'u seilio'n agos ar reolau Budd-dal y Dreth Gyngor yn flaenorol i atal aelwydydd incwm isel rhag wynebu newidiadau sydyn yn lefel y cymorth a gawsant. Cafodd pob ymgeisydd cymwys ei drosglwyddo'n awtomatig ac yn ddi-dor o Fudd-dal y Dreth Gyngor i Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o 1 Ebrill 2013. Os bydd ymgeisydd yn cael Cymhorthdal Incwm, Lwfans Ceisio Gwaith yn Seiliedig ar Incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth ar Sail Incwm, Credyd Pensiwn, neu Warrant Credyd Pensiwn, mae ganddo hawl i'r gostyngiad mwyaf, llawn, yn ei rwymedigaeth treth gyngor. Mae tua 50% o ymgeiswyr CTRS yng Nghymru yn cael y budd-daliadau pasbortio hyn.
- 4.7 Os nad yw ymgeisydd yn cael unrhyw un o'r budd-daliadau pasbortio, cyfrifir y swm wythnosol o arian y barnir y bydd ei angen i fyw arno. Gelwir hyn yn 'swm cymwysadwy' ac mae'n cynnwys dwy gydran:
  - Y cyntaf yw'r lwfans personol – y swm sylfaenol y mae person ei angen i fyw arno, sy'n amrywio yn ôl amgylchiadau'r aelwyd. Er enghraifft, mae'r lwfans ar gyfer cwpl â phlant yn uwch nag ar gyfer person sengl heb blant. Mae'r lwfansau hyn hefyd wedi'u pennu ar gyfraddau uwch ar gyfer y rhai sydd wedi cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth.
  - Yr ail gydran yw'r premiwm – ychwanegir symiau ychwanegol i adlewyrchu unrhyw amgylchiadau personol sy'n cynyddu costau byw, megis anabledd neu gyfrifoldebau gofalwr. Unwaith y bydd y swm perthnasol wedi'i bennu, cyfrifir lefel incwm yr ymgeisydd.

- 4.8 Ar gyfer CTRS, bydd unigolion sy'n cael Credyd Cynhwysol yn cael eu trin mewn ffordd debyg i ymgeiswyr heb eu pasbortio. Fodd bynnag, yn hytrach na bod 'swm cymwysadwy' yn cael ei gyfrifo, defnyddir yr 'uchafswm' (a gyfrifir yn eu cais Credyd Cynhwysol) yn lle hynny.
- 4.9 Os yw'r swm cymwysadwy (neu'r uchafswm) yn uwch nag incwm cyfrifedig yr ymgeisydd, mae ganddo hawl i'r gostyngiad mwyaf yn ei rwymedigaeth treth gyngor. Os yw'r incwm yn fwy na'r swm cymwysadwy, gostyngir yr hawl wythnosol 20c am bob £1 o incwm wythnosol dros ben, hyd nes y tynnir yr hawl yn ôl – y tapr yw'r enw ar hwn.
- 4.10 Gellir gwneud addasiadau i uchafswm y gostyngiad y gall person ei gael i ystyried oedolion sy'n byw yn yr annedd nad ydynt yn ddibynyddion yr ymgeisydd ac y tybir felly eu bod yn gwneud cyfraniad ariannol i'r aelwyd (didyniadau annibynyddion).
- 4.11 Gellir gwneud addasiadau hefyd i ystyried cynilon. Os oes gan ymgeisydd gyfalaf o £6,000 (neu £10,000 ar gyfer ceisiwyr oedran pensiwn) neu lai, anwybyddir hyn wrth benderfynu a oes ganddynt hawl i ostyngiad.
- 4.12 Os oes gan ymgeisydd o oedran gweithio gyfalaf o rhwng £6,000 a £16,000, bydd yr awdurdod lleol yn ei drin fel incwm. Gelwir hyn yn incwm tariff. Bydd yr awdurdod lleol yn cymryd yn ganiataol bod gan ymgeisydd incwm o £1 yr wythnos am bob £250 o gyfalaf rhwng £6,000 ac £16,000. Bydd hyn yn cael ei ychwanegu at incwm arall i weld a oes gan ymgeisydd hawl i ostyngiad a faint y mae ganddo hawl iddo.
- 4.13 Os oes gan ymgeisydd o oedran pensiwn gyfalaf o rhwng £10,000 a £16,000, bydd yr awdurdod lleol yn ei drin fel incwm. Bydd yr awdurdod lleol yn cymryd yn ganiataol bod gan ymgeisydd incwm o £1 yr wythnos am bob £500 o gyfalaf rhwng £10,000 a £16,000. Bydd hyn yn cael ei ychwanegu at incwm arall i weld a oes gan ymgeisydd hawl i ostyngiad a faint y mae ganddo hawl iddo.

#### Uwchraddio'r ffigurau ar gyfer 2021-22

- 4.14 Mae'r offeryn statudol hwn yn diwygio Rheoliadau CTRS 2013 i uwchraddio ffigurau ariannol a ddefnyddir i gyfrifo'r hawl i ostyngiad yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru.
- 4.15 Mae'r offeryn statudol yn ceisio uwchraddio nifer o ffigurau eraill sydd wedi'u cynnwys yn Rheoliadau CTRS 2013. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:
- Lwfansau personol mewn perthynas ag oedran gweithio, a phremiymau gofalwyr ac anabl  
Mae'r ffigurau ariannol mewn perthynas â'r lwfansau hyn wedi'u diwygio ac maent wedi cynyddu yn unol â'r codiadau costau byw. Y confensiwn yw uwchraddio yn unol â ffigur y Mynegai Prisiau Defnyddwyr ar gyfer mis Medi o'r flwyddyn flaenorol (2021), sef 3.1%.

- Lwfansau personol mewn perthynas â phensiynwyr  
Mae'r ffigurau ariannol mewn perthynas â chyfraddau pensiynwyr wedi'u diwygio ac maent yn cyd-fynd â Budd-dal Tai. Cyfrifwyd y rhain gyda chymorth yr Adran Gwaith a Phensiynau ac maent wedi'u huwchraddio gan wahanol fecanweithiau. Er enghraifft, mae'r Warrant Isafswm Safonol Credyd Pensiwn yn cael ei huwchraddio yn ôl enillion, tra bod y pensiwn ychwanegol a'r cynyddrannau yn cael eu huwchraddio yn ôl prisiau.
- Didyniadau annibynyddion  
Mae'r ffigurau ariannol ar gyfer y bandiau incwm a'r didyniadau a wnaed mewn perthynas ag annibynyddion wedi'u huwchraddio. Os na wneir diwygiadau, ni fyddai'r didyniadau o ddyfarniadau CTRS yn briodol gan na fyddai'r trothwyon incwm bellach yn adlewyrchu enillion cyfartalog ac ni fyddai'r didyniad bellach yn adlewyrchu cost gyffredinol y dreth gyngor.

### Diwygiadau ychwanegol

4.16 Yn ogystal ag uwchraddio'r ffigurau ariannol, mae'r offeryn statudol hwn yn gwneud nifer o ddiwygiadau eraill i Reoliadau CTRS 2013. Mae'r rhain yn gwneud darpariaeth ar gyfer trin dau fath arall o daliadau ac yn sicrhau bod Rheoliadau 2013 yn parhau i fod yn gyfredol ac yn addas i'r diben.

### Gwladolion Affganistan a Gwladolion y DU o Affganistan

4.17 Bwriad y diwygiad hwn yw cefnogi gwladolion Affganistan a gwladolion y DU o Affganistan o ganlyniad i'r newidiadau diweddar i Lywodraeth Affganistan.

4.18 Mae'r diwygiadau arfaethedig i Reoliadau CTRS 2013 yn gwneud darpariaeth i eithrio'r grŵp hwn o'r rhai a gyfrifir yn bobl nad ydynt ym Mhrydain Fawr. Effaith y diwygiadau hyn yw y bydd y rhai sy'n perthyn i'r grŵp hwn yn gymwys i gael eu cynnwys mewn CTRS awdurdod lleol ac y byddant yn gymwys i gael gostyngiad os ydynt yn bodloni gofynion eraill y CTRS.

### Cynllun gwneud iawn i oroeswyr achosion hanesyddol o gam-drin plant mewn gofal yn yr Alban

4.19 Cafodd Deddf Gwneud Iawn i Oroeswyr (Cam-drin Plant Hanesyddol mewn Gofal) (Yr Alban) 2021 y Cydsyniad Brenhinol ar 23 Ebrill 2021. Mae'r Ddeddf yn sefydlu cynllun i wneud taliadau ariannol ('taliadau gwneud iawn') i oroeswyr achosion hanesyddol o gam-drin plant mewn gofal yn yr Alban.

4.20 Er mwyn sicrhau nad effeithir yn negyddol ar unrhyw ymgeisydd sy'n byw yng Nghymru am eu bod wedi cael taliad gwneud iawn, gwneir diwygiad canlyniadol i ddiystyru unrhyw daliad gwneud iawn a gafwyd o gyfrifo cyfalaf ceisydd o dan y cynllun. Gwneir diwygiad tebyg hefyd i ddiystyru unrhyw daliad ex gratia a wnaed gan Weinidogion yr Alban o'r Cynllun Taliad Ymlaen Llaw a sefydlwyd gan Weinidogion yr Alban mewn perthynas ag achosion hanesyddol o gam-drin plant mewn gofal.

Pensiynwyr sy'n cyrraedd oedran pensiwn y wladwriaeth: lwfans personol

4.21 Ar hyn o bryd mae Rheoliadau CTRS 2013 yn darparu ar gyfer cyfraddau lwfans personol uwch neu is i bensiynwyr, yn dibynnu a ydynt dros neu o dan 65 oed yn y drefn honno. Nid oes pensiynwyr bellach (o fewn ystyr y Rheoliadau) sydd o dan 65 oed. Felly, gwneir diwygiad i ddileu'r cyfeiriadau segur. Effaith y diwygiad yw bod gan bensiynwyr yng Nghymru hawl i'r gyfradd uwch o lwfans personol.

## **RHAN 2: ASESIAID EFFAITH RHEOLEIDDIOL**

### **Yr Opsiynau**

#### Opsiwn 1 – Gwneud dim

- 1 Pe bai'r ffigurau ariannol a ddefnyddiwyd i asesu lwfansau aelwydydd yn y prawf modd gostyngiadau'r dreth gyngor yn aros yn sefydlog, byddai'r meini prawf a ddefnyddiwyd ychydig yn llai hael ar gyfer ymgeiswyr heb eu pasbortio a byddai'n arwain at ostyngiadau bach mewn cymorth mewn termau real.
- 2 Byddai'r ffigurau ariannol a ddefnyddiwyd i asesu cymhwysedd aelwydydd ag unigolion nad ydynt yn ddibynnol wedi dyddio. Ni fyddai'r trothwyon incwm bellach yn adlewyrchu enillion cyfartalog ac ni fyddai'r addasiad a wnaed i ostyngiad terfynol y dreth gyngor bellach yn adlewyrchu cost gyffredinol y dreth gyngor.
- 3 Os na wneir diwygiadau canlyniadol i Reoliadau CTRS 2013, byddai hyn yn golygu na fyddent yn ystyried newidiadau i fudd-daliadau lles cysylltiedig a deddfwriaeth arall. Gallai hyn roi rhai ymgeiswyr dan anfantais drwy leihau neu atal eu hawl i gael cymorth. Gallai hefyd greu dryswch i ymgeiswyr a chynyddu'r baich gweinyddol ar awdurdodau lleol a darparwyr cyngor.

#### Opsiwn 2 – Gwneud Rheoliadau diwygio

- 4 Byddai'r opsiwn hwn yn golygu y byddai diwygiadau'n cael eu gwneud i uwchraddio'r ffigurau ariannol yn Rheoliadau CTRS 2013 yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru, cynnydd mewn costau byw a newidiadau i fudd-daliadau cymwys.
- 5 Bydd y ffigurau ariannol mewn perthynas ag oedran gweithio, anabledd neu gyfraddau gofalwyr yn parhau i gynyddu gyda chostau byw ar gyfer 2022-2023 (0.5%, fel y'u mesurir gan y CPI). Bydd y lwfansau personol ar gyfer pob pensiynwr yn cael eu huwchraddio i adlewyrchu'r lwfans personol uwch a ddarperir yn y system Budd-dal Tai. Byddai'r cynnydd yn cyd-fynd â Gwarant Isafswm Safonol Llywodraeth y DU (yn y Credyd Pensiwn) a hefyd y swm uchaf o Gredyd Cynilion (yn y Credyd Pensiwn).
- 6 Byddai'r ffigurau ariannol a ddefnyddir i gyfrifo'r addasiad ar gyfer didyniadau annibynyddion yn cael eu huwchraddio. Byddai'r trothwyon incwm mewn perthynas ag annibynyddion yn cael eu huwchraddio i adlewyrchu enillion cyfartalog a byddai'r didyniad annibynyddion o CTRS yn adlewyrchu'r cynnydd cyfartalog yn y dreth gyngor.
- 7 Byddai'r diwygiadau technegol a chanlyniadol angenrheidiol hefyd yn cael eu gwneud.

## **Costau a manteision**

### **Costau**

#### Opsiwn 1 – Gwneud dim

- 8 Os nad yw'r ffigurau ariannol ar gyfer lwfansau oedran gweithio a phensiynwyr yn cynyddu gyda chostau byw (fel y'u mesurir gan y CPI), byddai unigolion sy'n cael CTRS ychydig yn waeth eu byd mewn termau real.
- 9 Byddai'r ffigurau ariannol a ddefnyddir i asesu cymhwysedd aelwydydd â phobl nad ydynt yn ddibynnol hefyd wedi dyddio. Ni fyddai'r cyfrifiad bellach yn gwneud asesiad teg o incwm annibynyddion na chost gyffredinol y dreth gyngor. Mae perygl y byddai'r agwedd hon ar y cynllun yn cael ei hystyried yn annheg neu'n anghyfiawn.
- 10 Os na wneir y diwygiadau technegol a chanlyniadol i Reoliadau CTRS 2013, ni fyddent bellach yn cyd-fynd â darpariaethau Budd-dal Tai a budd-daliadau perthnasol eraill. Byddai'n arwain at fod yn anghyson â'r system fudd-daliadau gyffredinol a gallai roi rhai ymgeiswyr dan anfantis drwy leihau eu hawl i gymorth. Gallai hyn arwain o bosibl at faich gweinyddol ychwanegol ar awdurdodau lleol a darparwyr cyngor. Gall hefyd arwain at ddryswch i rai ymgeiswyr a allai, o ganlyniad, gael eu trin yn sylweddol wahanol o dan gynlluniau budd-daliadau.

### **Manteision**

- 11 Byddai peidio ag uwchraddio ffigurau pensiynwyr ac oedran gweithio yn helpu i gyfyngu ar unrhyw gynnydd yng nghyfanswm y gostyngiadau o dan CTRS. Fodd bynnag, byddai peidio ag uwchraddio ffigurau mewn perthynas â didyniadau annibynyddion yn arwain at ostyngiadau uwch nag arfer yn y dreth gyngor i aelwydydd perthnasol.

#### Opsiwn 2 – Gwneud Rheoliadau diwygio

### **Costau**

- 12 Byddai uwchraddio'r ffigurau ariannol mewn perthynas â phensiynwyr a lwfansau oedran gweithio yn cynyddu cyfanswm y gostyngiadau o dan CTRS rywfaint. Fodd bynnag, pe bai'r ffigurau ariannol mewn perthynas â didyniadau nad ydynt yn ddibynnol hefyd yn cael eu huwchraddio, byddai hyn yn lliniaru rhywfaint o'r cynnydd yng nghyfanswm y gostyngiadau. O ganlyniad, ni ddisgwylir i gyfanswm gostyngiadau'r dreth gyngor godi'n sylweddol o ganlyniad i'r uwchraddio.

### **Manteision**

- 13 Bydd uwchraddio ffigurau ariannol Rheoliadau CTRS 2013 yn sicrhau bod y lwfans personol ar gyfer ymgeiswyr o oedran gweithio yn parhau i gynyddu yn unol â'r CPI (3.1%).



- 14 Parheir i uwchraddio'r ffigurau ariannol mewn perthynas â'r lwfans personol i bensiynwyr yn unol â'r Warrant Isafswm Safonol a hefyd y Credyd Cynilion. Bydd cynnal y lwfans personol uwch ar gyfer CTRS yn helpu aelodau aelwydydd incwm isel sy'n cyrraedd oedran pensiwn y wladwriaeth i fodloni atebolrwydd y dreth gyngor – pobl sydd efallai'n cael llai o fudd-dal tai o'i gymharu â phensiynwr sydd eisoes wedi cyrraedd oedran pensiwn.
- 15 Os caiff y ffigurau ariannol mewn perthynas â chyfraddau didyniadau annibynyddion eu huwchraddio, bydd hyn yn sicrhau bod y cyfrifiad a ddefnyddir i asesu cymhwysedd aelwydydd nad ydynt yn ddibynnol yn parhau i fod yn gyfredol. Byddai'r cyfrifiad yn parhau i wneud asesiad teg o incwm annibynyddion a chost y dreth gyngor. Bydd hyn yn sicrhau bod y system yn parhau i fod yn deg ac yn gyfiawn.
- 16 Fel rhan o'r Rheoliadau hyn, gwneir diwygiadau canlyniadol a thechnegol sy'n gysylltiedig â newidiadau lles ehangach a wneir gan lywodraeth y DU. Byddai hyn yn sicrhau bod CTRS yn adlewyrchu newidiadau a wnaed i fudd-daliadau nawdd cymdeithasol cydberthynol sy'n aml yn pennu hawl i ostyngiad. Byddai hefyd yn osgoi unrhyw faich gweinyddol ychwanegol ar awdurdodau lleol neu ddarparwyr cyngor sy'n deillio o reoli gwahanol gyfundrefnau.

## **Sectorau**

- 17 Ymgynghorwyd â llywodraeth leol a'r sector gwirfoddol wrth ddatblygu cynigion i gyflwyno CTRS yng Nghymru. Maes'r awdurdodau lleol wedi cael gwybod am y diwygiadau arfaethedig ar gyfer 2022-23.
- 18 Ni fydd y ddeddfwriaeth hon yn effeithio ar y sector busnes.

## **Dyletswyddau**

- 19 Wrth ddrafftio'r Rheoliadau hyn rhoddwyd ystyriaeth i'r ddyletswydd sydd ar Weinidogion Cymru i hyrwyddo cydraddoldeb a dileu gwahaniaethu.
- 20 Cwblhawyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer cyflwyno Rheoliadau CTRS 2013.
- 21 Darperir yr offeryn statudol hwn yn ddwyieithog. Caiff CTRS ei roi ar waith a'i weithredu gan awdurdodau lleol sydd o dan ddyletswyddau cyffredinol i gydymffurfio â dyletswyddau'r Gymraeg a datblygu cynaliadwy.
- 22 Ystyriwyd ymhellach a fyddai'n bosibl defnyddio CTRS i wella cyfleoedd personau i ddefnyddio'r Gymraeg gan sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Gan mai unig ddiben CTRS yw rhoi cymorth i aelwydydd incwm isel wrth gyflawni eu hatebolrwydd i dalu'r dreth gyngor, ystyrir nad oes cyfleoedd o'r fath.

- 23 Bydd cynnal hawliau llawn i CTRS yn parhau i helpu aelwydydd incwm isel i gyflawni eu hatebolrwydd i dalu'r dreth gyngor ac, o'r herwydd, bydd yn cyfrannu at ymrwymiad Llywodraeth Cymru i wneud y dreth gyngor yn decach.

### **Asesu'r gystadleuaeth**

- 24 Mae'r Rheoliadau hyn wedi'u sgorio yn erbyn y prawf hidlo cystadleuaeth a ddangosodd na fydd unrhyw effaith andwyol ar gystadleuaeth.

### **Ymgynghori**

- 25 Nid yw'n ofynnol ymynghori ac nid oes ymgynghoriad ffurfiol wedi'i gynnal mewn perthynas â'r offeryn statudol hwn. Fodd bynnag, ymgynghorwyd ar Reoliadau CTRS 2013 a darperir manylion yn yr Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol sy'n cyd-fynd â'r Rheoliadau hynny. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol yn cynnal deialog er mwyn parhau i sicrhau bod yr holl newidiadau a wneir o fudd i geiswyr. Ni ellir cwblhau'r rheoliadau nes bod yr Adran Gwaith a Phensiynau wedi darparu ffigurau mewn perthynas ag uwchraddio. Mae hyn yn digwydd yn ystod wythnosau olaf mis Tachwedd bob blwyddyn. Yna, rhaid eu gwneud cyn 31 Ionawr cyn y flwyddyn ariannol gan mai erbyn y dyddiad hwnnw y mae'n rhaid i awdurdod wneud ei CTRS.

### **Adolygu ar ôl gweithredu**

- 26 Gofynnir am ddiwygiadau yn flynyddol i uwchraddio'r ffigurau ariannol a ddefnyddir i gyfrifo'r hawl i ostyngiadau. Mae hyn yn rhoi cyfle i adolygu'r ddeddfwriaeth.